

Gällivare kommun

Rektorn vid Hakkas Centralskola

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Hakkas Centralskola
i Gällivare kommun

Tillsyn i Hakkas Centralskola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Gällivare kommun under hösten 2013. Verksamheterna besöktes i september och oktober månad. Hakkas skola besöktes den 8–10 oktober. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen.

Hakkas Centralskola besöktes av Skolinspektionen mellan den 8 och 10 oktober 2013.

Fakta om skolan

Hakkas skola ligger cirka 5 mil utanför centralorten Gällivare. Utbildningen omfattar förskoleklass och årskurserna 1–9. Rektorn för Hakkas skola är också rektor för två andra grundskolor, Puoltikasvaara skola och Emmaskolan. Vid tillsynsbesöket omfattar skolan cirka 70 elever.

Kunskapsresultat

Skolverkets officiella statistik för kunskapsresultaten i årskurs 9 visar att andelen elever som fick slutbetyg i samtliga ämnen har varierat de senaste fem åren; högsta värdet hade år 2011 med 88,9 procent och det lägsta hade år 2012 med 72,7 procent. Det genomsnittliga meritvärdet har varierat mellan 228 och 236 under samma femårsperiod. Det går inte utläsa ur statistiken andelen elever som var behöriga till nationellt program på gymnasieskolan år 2012. Statistiken redovisar inga siffror när elevantalet är under tio elever i årskursen.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de brister som framkommit vid tillsynstillfället. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser som kan finnas i andra författningar. I detta ligger ansvar för att upptäcka och rätta till även de brister som inte framkommit vid tillsynen.

Skolinspektionens bedömning är att Hakkas skola bedriver en verksamhet som i många avseenden ger eleverna förutsättningar att nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas i riktning mot de nationella utbildningsmålen.

För att fullgöra skolans uppdrag att ge alla elever förutsättningar att lägst nå kunskapskraven för utbildningen förväntas skolan följa upp vilka resultat som nås, analysera dessa och vidta åtgärder för ökad måluppfyllelse. Skolinspektionens tillsyn visar att det finns brister i skolans kvalitetsarbete. Det saknas genomarbetade dokumenterade analyser, som tar sin utgångspunkt i skolans samlade kunskapsresultat. Skolan saknar därmed ett viktigt underlag för att

kunna besluta om vilka åtgärder som behöver vidtas för att utveckla verksamheten. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för att skolans resultat och verksamhet följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen. Skolinspektionen bedömer att det systematiska kvalitetsarbetet är ett viktigt utvecklingsområde vid Hakkas skola.

Resultatet av Skolinspektionens föräldraenkät visar att Hakkas skolas föräldrar är mindre nöjda med grundläggande värden, trygghet och arbetet med att förhindra kränkningar än motsvarande grupper i andra skolor i enkätomgången. I lärar- och elevintervjuer bekräftas att skolan under föregående läsår haft problem med värdegrunden i en av årskurserna. Mot bakgrund av att detta har värdegrundsarbetet idag fått stor prioritet i verksamheterna. Det medvetna och aktiva arbete som genomförts på skolan har, enligt intervjuer, generellt bidragit till en bättre situation på skolan inom värdegrundsområdet. Enligt Skolinspektionen är det ytterst angeläget att kartlägga behov och att noggrant följa upp och utvärdera insatser för att försäkra sig om att rätt åtgärder vidtas och den positiva utvecklingen fortsätter. I det arbetet måste rektorn se till att det för skolenheten finns en plan mot kränkande behandling som uppfyller skollagens krav och att detta arbete blir en del av kvalitetsarbetet.

Hakkas skola erbjuder endast språket spanska som språkval. Vidare måste åtgärdsprogrammen tydligare ange elevens behov, hur dessa ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Skolinspektionen gör också bedömningen att inte alla beslut fattas i enlighet med skollagen, exempelvis beslut om anpassad studiegång.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Gällivare kommun att vidta nedanstående åtgärd/åtgärder för att avhjälpa påtalade brist/brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 24 januari 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Gällivare kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Rektorn måste se till att den tekniska utrustningen som används i undervisningen fungerar så att eleverna ges förutsättningar att klara kunskapskraven.

Motivering

Enligt skolförordningen ska eleverna erbjudas strukturerad undervisning så att de ges möjlighet att nå kunskapskraven.

På Hakkas skola erbjuds språkvalet i spanska via datoruppkoppling till en annan skola (fjärrundervisning). Av intervjuer med personal, elever och rektor framkommer att undervisningen i spanska har haft stora tekniska problem i genomförandet av undervisningen. Den undervisande läraren har heller inte regelbundet besökt elevgruppen i Hakkas skola.

Skolinspektionen bedömer att skolan måste se till att den tekniska utrustningen som används i undervisningen fungerar så att eleverna ges förutsättningar att klara kunskapskraven samt att den undervisande läraren med regelbundenhet genomför klassrumsundervisning tillsammans med eleverna. Fjärrundervisning kan endast utgöra ett komplement till ordinarie undervisning.

Författning

2 kap. 35 § skollagen

Lgr 11. Kursplan och kunskapskrav i moderna språk

Trygghet och studiero**Bedömning**

Gällivare kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- En kartläggning måste genomföras av verksamheten så att skolans plan mot kränkande behandling kan utgå från denna.
- Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som verksamheten avser påbörja eller genomföra under det kommande året.
- En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det årligen för varje verksamhet upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som skolan avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Hakkas skola har redovisat en likabehandlingsplan för läsåret 2008/09. Planen innehåller generella mål och strategier vid kränkande behandling, olika definitioner samt exempel på tillvägagångssätt om något inträffar. Det finns dock

inget i planen som visar att den bygger på en kartläggning av vilka behov som finns på Hakkas skola. Därmed saknas också åtgärder för att innevarande år komma tillrätta med skolans specifika behov. Ovanstående är enligt skollagen viktiga delar i arbetsprocessen mot kränkande behandling samt i skolans kvalitetsarbete.

Skolinspektionen bedömer att skolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Gällivare kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Rektorn måste se till att åtgärdsprogrammen anger vilka elevens behov är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.
- Beslut om anpassad studiegång måste fattas i ett separat beslut och ska bland annat ange hur elevens timplan ska anpassas.

Motivering

Åtgärdsprogram

Enligt skollagen ska personal anmäla till rektorn om en elev uppvisar svårigheter i sin skolsituation. Rektorn ska därefter se till att behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska sådant stöd ges. Ett åtgärdsprogram ska då utarbetas där det framgår vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Rektorn ska fatta beslut om åtgärdsprogram ska utarbetas eller inte.

På Hakkas skola signalerar personalen till rektorn när elever får svårigheter i sin skolsituation och rektorn beslutar om åtgärdsprogram ska upprättas eller inte. Däremot saknar åtgärdsprogrammen tydliga beskrivningar av elevens behov, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Anpassad studiegång

Om det finns särskilda skäl får ett beslut innebära avvikelser från den timplan samt ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Beslut om anpassad studiegång ska dateras och undertecknas av beslutsfattaren i enlighet med förvaltningslagen. Beslut om anpassad studiegång ska i sig vara överklagningsbart och innehålla en överklagandehänvisning. Beslutet enligt 3 kap. 12 § skollagen om anpassad studiegång måste därmed fattas i ett

separat beslut. I en annan årskurs hade timplanen förändrats och det saknades beslut om anpassad studiegång. Av beslutet ska framgå hur studiegången ska förändras för den aktuella eleven.

Skolinspektionen bedömer att skolans åtgärdsprogram måste tydligare och mer precist ange elevens behov, hur dessa ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Vidare måste beslut om anpassad studiegång fattas i ett separat beslut och ska bland annat ange hur elevens timplan ska anpassas.

Författning

3 kap 8-9 §§ skollagen

28 kap. 16 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Gällivare kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn måste ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Kvalitetsarbetet måste genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.
- Rektorn måste ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering

Skollagens krav på ett systematiskt kvalitetsarbete innebär att rektorn systematiskt och kontinuerligt ska följa upp skolans verksamhet, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven och utifrån det planera och utveckla utbildningen. Allas delaktighet är grundläggande i kvalitetsarbetet. Rektorn, personalen och eleverna behöver alla bidra med synpunkter och underlag som synliggör kvaliteten. Den skriftliga dokumentationen i detta arbete behövs för att regelbundet stämna av att kvalitetsarbetet leder till en högre måluppfyllelse.

Hakkas skola kan inte redovisa något dokumenterat kvalitetsarbete för de senaste åren. Tidigare år har skolan redovisat sitt kvalitetsarbete i en kvalitetsredovisning. För läsåret 2012/13 finns inget dokumenterat kvalitetsarbete vilket lärarna tror beror på att rektorsbyte skedde i samband med höstens skolstart 2013 och att ingen tog tag i frågan.

Skolinspektionens bedömning är att rektorn måste se till att skolans resultat sammanställs och analyseras och att lärare, övrig personal och elever medverkar i arbetet. Vidare ska kvalitetsarbetet dokumenteras.

Författning

4 kap. 4–6 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Gällivare kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Skolan måste se till att elever erbjuds minst två av språken franska, spanska och tyska inom ramen för språkvalet.

Motivering

Enligt skollagen ska som språkval erbjudas minst två av språken franska, spanska och tyska.

På Hakkas skola erbjuds endast spanska som språkval.

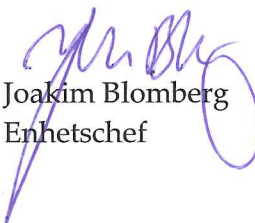
Skolinspektionen bedömer att skolan måste erbjuda minst två språk i språkvalet.

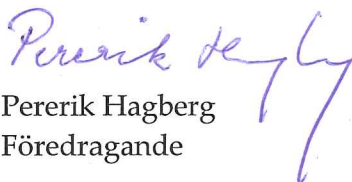
Författning

10 kap. 4 § skollagen, 9 kap. 5–7 §§ skolförordningen

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Jonas Hedström deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

Pererik Hagberg
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.